VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO

17.11.2021

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

E-mail sara.kuitunen@eduskunta.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ (213/2021 VP) VERONTILITYSLAIN 12 JA 12 F:N, TULOVEROLAIN 124 JA 124 B:N SEKÄ VEROTUSMENETTELYLAIN 32 C §:N MUUTTAMISESTA

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi verontilityslain ja tuloverolain säännöksiä veronsaajaryhmien yhteisöveron jako-osuuksista ja väliaikaisesti sovellettavasta jako-osuudesta verovuosille 2022–2027. Lisäksi verotusmenettelystä annettuun lakiin lisättäisiin osakesäästötilin veronkorotuksen määräämättä jättämistä ja kohtuullistamista koskevat säännökset.

Voimassa olevan VML 32 c §:n mukaan Verohallinto määrää verovelvolliselle kymmenen euron veronkorotuksen sellaisilta päiviltä, joiden aikana verovelvollisella on ollut voimassa enemmän kuin yksi osakesäästötilisopimus. Säännös ei jätä Verohallinnolle harkintavaltaa veronkorotuksen määräämisen suhteen.

Osakesäästötilin veronkorotussääntelyn tarkoitus on ehkäistä useamman tilin avaamista ja helpottaa 50 000 euron talletusrajan valvomista. Tilanteessa, jossa toiselle tilille ei ole lainkaan talletettu tai on talletettu vain vähän varoja, on veronkotouksen määrääminen täysin kohtuutonta. Koska voimassa oleva säännös ei salli Verohallinnolle harkintavaltaa, täytyy lakia muuttaa. Myös Veronmaksajain Keskusliitto on vaatinut lainsäädäntömuutosta tilanteen korjaamiseksi.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää esitystä osakesäästötilin veronkorotuksia koskevan sääntelyn muuttamisesta tarpeellisena ja puoltaa esitysten hyväksymistä.

Veronkorotuksen määräämättä jättäminen, kun toisella tilillä ei ole varoja

Verotusmenettelylain 32 c §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan osakesäästötilin veronkorotus jätetään määräämättä, jos verovelvollisella on ollut verovuoden aikana voimassa ilmeisen erehdyksen johdosta samanaikaisesti useampia osakesäästötilejä, mutta säästövaroja on verovuonna ollut vain yhdellä osakesäästötilillä.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää perusteltuna esityksen sanamuotoa, jonka mukaan veronkorotus on mainituissa tilanteissa *jätettävä määräämättä*. Säännös ei jätä Verohallinnolle harkintavaltaa, jos hyötymismahdollisuutta ja -tarkoitusta kahdesta osakesäästötilistä ei ole ollut. Esityksen perusteluissa ei kuitenkaan oteta kantaa siihen, mitä on pidettävä lainkohdassa tarkoitettuna ilmeisenä erehdyksenä. Ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetut olosuhteet huomioiden Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, että erehdys tulisi näissä tilanteissa katsoa ilmeiseksi aina, jollei erityisiä vastasyitä ole. Veronmaksajain Keskusliitto esittää, että Valtiovarainvaliokunta lausuu mietinnössään asiasta.

Veronmaksajain Keskusliitto puoltaa uuden 3 momentin lisäämistä lakiin ja pitää ehdotettua sääntelytapaa oikeana. Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä tulisi kuitenkin todeta, että erehdystä on 1. virkkeessä tarkoitetuissa tilanteissa pidettävä ilmeisenä aina, jollei erityisiä vastasyitä ole.

Veronkorotuksen määräämättä jättäminen tai alentaminen muusta syystä

VML 32 c §:n 3 momentissa ehdotetaan lisäksi säädettäväksi, että veronkorotus jätetään jatkossa määräämättä myös tai määrätään alennettuna, jos verovelvollisella on ollut verovuoden aikana voimassa ilmeisen erehdyksen johdosta samanaikaisesti useampia osakesäästötilejä ja 1 momentin mukaan laskettu veronkorotus olisi kohtuuttoman suuri osakesäästötileillä verovuonna olleiden rahasuoritusten vähäiseen määrään nähden, taikka jos 1 momentin mukaisen veronkorotuksen määräämättä jättämiselle tai alentamiselle olisi pätevä syy tai muu erityinen syy. Ehdotettu säännös sallisi Verohallinnon tapauskohtaisen harkinnan perusteella alentaa veronkorotusta tai jättää se määräämättä.

Harkintavallan jättäminen veronkorotuksen määräämiseen myös tilanteissa, joissa varoja on ollut useammalla osakesäästötilillä, mutta normaali veronkorotus olisi olosuhteisiin nähden kohtuuton, on erittäin tärkeää. Ehdotettu sanamuoto vaikuttaa jättävän riittävästi liikkumavaraa tapauskohtaisten olosuhteiden huomioimiseksi, sillä se eroaa esimerkiksi verotusmenettelylain veronkorotusta koskevasta 32 § 3 momentista. Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, että myös vuoden 2020 verotuksessa määrättyjä veronkorotuksia huojennettaessa Verohallinnossa tulisi ohjenuorana pitää näitä vuoden 2021 alussa voimaan tulevan sääntelyn periaatteita.

Veronmaksajain Keskusliitto puoltaa osakesäästötilin veronkorotussääntelyyn ehdotettua kohtuusharkintaa. Myös vuoden 2020 verotuksen toimittamisen yhteydessä määrättyjä veronkorotuksia tulisi Verohallinnossa huojentaa samoin, vuodesta 2021 alkaen laissa säädettävin perustein.

Veronmaksajain Keskusliitto huomauttaa, ettei useamman osakesäästötilin avanneiden veronkorotukset ole ainoa tilanne, jossa veronkorotussäännökset johtavat kohtuuttomuuksiin. Veronkorotussääntelyä muutettiin merkittävästi verovuodesta 2018 alkaen koneellisen verotuksen toimittamisen sujuvoittamiseksi. Nykyinen sidottu harkinta ja kaavamaiset veronkorotukset jättävät kuitenkin huomiotta sen, että jokaisen laiminlyönnin taustalla ovat yksilölliset olosuhteet. Ilmoitusvirheiden ja laiminlyöntien taustalla oleviin olosuhteisiin nähden kaavamainen veronkorotus on valitettavan usein kohtuuton. Täysin tahattomasta ilmoitusvirheestä veroilmoituksella voi seurata tuhansien eurojen veronkorotus.

Valtiovarainministeriössä tulisi ryhtyä laajemmin selvittämään, millaisiin tilanteisiin vuodesta 2018 alkaen sovellettu uusi veronkorotussääntely on eri verolajeissa johtanut ja mitä uudistustarpeita löytyy. Kohtuuttomien tilanteiden korjaamiseksi lainsäädäntöä tulisi muuttaa laajemmin.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Kati Malinen
lakiasiainjohtaja